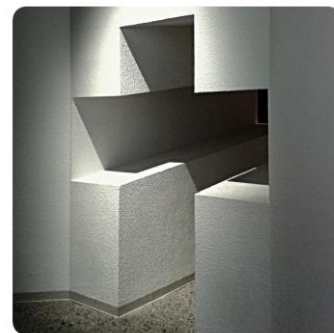

Pastýř a dveře – proč a kam?

Jan 10,1-16

V sérii posledních nedělních a středečních zamyšlení nad texty Janova evangelia pokračujeme desátou kapitolou. Zdá se, že je pokračováním rozhovoru, který vyplynul z uzdravení slepého v předešlé kapitole.

Jan 9,39-41

Ježíš řekl: „Přišel jsem na tento svět k soudu: aby ti, kdo nevidí, viděli, a ti, kdo vidí, byli slepí.“ 40 Farizeové, kteří tam byli, to slyšeli a řekli mu: „Jsme snad i my slepí?“ 41 Ježíš jim odpověděl: „Kdybyste byli slepí, hřích byste neměli. Vy však říkáte: Vidíme. A tak zůstáváte v hříchu.“

Jan 10,1-15

1 Amen, amen, pravím vám:

„Kdo nevchází do ovčince dveřmi, ale přelézá ohradu, je zloděj a lupič. 2 Kdo však vchází dveřmi, je pastýř ovcí. 3 Vrátný mu otvírá a ovce slyší jeho hlas. Volá své ovce jménem a vyvádí je. 4 Když je má všechny venku, kráčí před nimi a ovce jdou za ním, protože znají jeho hlas. 5 Za cizím však nepůjdou, ale utečou od něho, protože hlas cizích neznají.“

6 Toto přirovnání jim Ježíš řekl; oni však nepochopili, co tím chtěl říci. 7 Řekl jim tedy Ježíš znovu:

„Amen, amen, pravím vám, já jsem dveře pro ovce. 8 Všichni, kdo přišli přede mnou, jsou zloději a lupiči. Ale ovce je neposlouchaly. 9 Já jsem dveře. Kdo vejde skrze mne, bude zachráněn, bude vcházet i vycházet a nalezne pastvu. 10 Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a ničil. Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti. 11 Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. 12 Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. 13 Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží. 14 Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, 15 tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. 16 Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.“

Byla to tehdy skutečně zvláštní a jedinečná situace. Krásný a mimořádný čin uzdravení slepce od narození (Jan 9) vyvolal napjatou diskuzi. Na jedné straně stojí „pastýři“ Izraele (farizeové) a jejich „dveře“ (Tóra, Mojžíšův zákon a další pravidla aktualizovaná na základě tohoto Zákona) a na straně druhé je Pán Ježíš, který říká „JÁ“ jsem „Ten Pastýř“ a „JÁ“ jsem „Ty Dveře“. Obě strany se shodují na tom, že „pastýř“ je Božím prostředníkem, vykladačem Boží vůle, tím, který druhé vodí životem po Božích cestách, ukazuje na Boží způsoby víry a života. Chrání před nebezpečími, které dokáže s Boží pomocí detekovat. Obě strany se

shodnou na tom, že v základu identity Božího lidu jsou „dveře“ jako místo, které odděluje Boží lid od ostatních. Jsou to „dveře“, které jsou dělítkem mezi životem s Hospodinem a životem bez něho.

S příchodem Pána Ježíše nastala postupná změna v paradigmatu „pastýře“ i „dveří“.

„Dveře“ se začaly měnit. Starozákonní smlouva Hospodina s vyvoleným lidem vyjádřená Zákonem daným Mojžíšovi dochází ke svému konci. Jistě i proto, že jedněmi byla i při nejlepší vůli vykládána a aplikována příliš tvrdě a vedla tak buď k rezignaci (pro některé to bylo těžké břemeno) nebo k pokrytectví. Druhými pak byl Mojžíšův Zákon vykládán velice laxně. Každopádně nebyly síly ho dodržovat a dostát tak smlouvě. Zákon jako vstupní brána do Boží přítomnosti pak znamenala pro ostatní národy nutnost obřizky a přijetí identity izraelské národnosti. To se mělo změnit. Pán Ježíš má totiž své ovce i jinde – v jiných národech. (Jan 10,16) Když tedy pověděl „JÁ jsem dveře“, naznačovalo to selhání pastýřů a zároveň epochální změnu. Pro farizeje bylo obojí nemyslitelné. A nic v jejich postoji nezměnila ani Ježíšova zjevně mesiášská znamení v mimořádných skutcích (Jan 10,24-25).

S příchodem Pána Ježíše došlo ke změně vnímání „pastýře“ (ne tak jeho role!). V jeho činech se začalo ukazovat, že je přinejmenším „jiný pastýř“. Jinak vykládal Zákon – mnohem liberálněji, ale o to pravdivěji a v duchu zákonodárce. Jeho výklad a aplikace Zákona vypadaly na první pohled jako porušení Zákona, a přece tomu tak nebylo. Nejenže kázal, ale skutečně pomáhal a uzdravoval. Měl s lidmi soucit a nenakládal na ně neunesitelná břemena. Rozuměl životu chudých (ovšem i životu bohatých a vlivných). Pověděl, že je ochoten za ovce a jejich dobro položit život – jsou totiž jeho! To se mělo brzy ukázat. Bude pastýřem, jehož kříž se stane „dveřmi“. Jeho „pastýřství“ bylo tak jiné, že mezi ním a farizeji vyrostla ohromná propast.

Kde stojíme, když čteme evangelium o „pastýři“ a „dveřích“? Stojíme před nimi a uvažujeme o tom, co je za „dveřmi“, jak se jimi vchází a kdo je „pastýř“? Snad se ptáme: „Potřebuji vůbec nějakého „pastýře“, „dveře“? To si na život opravdu nestačím sám?“ Často vzpomínám na prof. Ondru (Komenského ev. teol. fakulta), který definoval filozofii takto: „Je to věda, která hledá odpověď na dvě otázky: Co je pravda? Jak mám žít?“ Obě otázky jsou klíčové. Není jedno, co je pravda a není jedno, jak žijeme. Kde nacházím ve svém životě pravdu jako směrovku k tomu, jak žít? Mám ji v sobě? Kolem sebe? Je výsledkem společenského konsenzu? Mám sílu žít podle toho, jak se dotýkám pravdy? Jak lehce porušujeme své vlastní pravidla a předsevzetí! Myslím, že všechny tyto otázky si potřebujeme klást, když zvažujeme potřebnost „dveří“ a „pastýře“.

O prostoru, který je za dveřmi, jimiž je Kristus Pán, můžeme povědět, že je to místo, kde se dotýkáme pravdy s puncem věčnosti. Je to místo, kde jsme přijímáni takoví, jací jsme. Nemusíme si lásku vydobývat. Otec a Syn nás milují. Jinak ani nemohou. Je to místo, kde kromě lásky nalézáme naději pro každou chvíli života. Není to naděje v nějakou shodu okolností. Je to naděje, jež má svůj cíl v konkrétním milujícím Bohu. Je to docela osobní naděje. Za dveřmi je místo, kde se čistí svědomí od vin – jak to potřebujeme! Je to místo,

kde se dotýkáme věčnosti, k níž směřujeme, zatímco jsme pořád na této zemi. Za dveřmi je nové společenství – církev. Není dokonalá, ale ví, o co jí jde a hlavně, kam jde. Následuje dobrého a milujícího Pána. A ještě jednu věc zmíním. Snad měla zaznít hned v úvodu. Za dveřmi, jimiž je Kristus Pán, zjistíme, jací doopravdy jsme. V tom nejlepším i nejhorším. Zvláště býváme překvapeni svou bídou, sobeckostí a nízkostí. Je proto potřeba povědět, že po vejítí dveřmi se zostřuje boj v nás samotných. Boj dobrého se zlým v nás, boj trpělivého s netrpělivým atp. Dojde-li „za dveřmi“ k selhání, neznamená vyhoštění, jako to bývá obvyklé v politických stranách. Přichází po něm pozvednutí. Jde se dál. Nejen s pochopením, odpuštěním, ale také pomocí Ducha svatého. Dobré ovoce života – i to se objevuje – potom přináší veliké povzbuzení a radost. Stojíte-li tedy někdo před těmito dveřmi, pak si položte otázku: Co mám z toho, že stojím právě a jenom před nimi?

Mnozí jsme dveřmi – vírou v Kristovu smírnou oběť – vstoupili a žijeme za dveřmi v prostoru, který jsem se pokusil právě trochu popsat. Žijeme s vědomím, že na život – pozemský i věčný – nestačíme sami a chceme následovat pastýře. Evangelium o „dveřích“ a „pastýři“ nám z této perspektivy přináší radost a ujištění o nevídaném bohatství, ke kterému jsme byli pozváni. Obzvláště v současné době, která je extrémně překvapivá a neexistují modely, které by nám nakreslily zářnou budoucnost, se jeví prostor „za dveřmi“ jako místo pokoje, naděje a lásky. Dost možná nám současná situace připomíná, že jsme v tomto prostoru z pohodlně a vychladli ve víře a v hledání Božího království. Vezměme přítomnost jako výzvu k obnově lásky k Pánu Bohu a bližním.

Přeji Vám všem Boží pokoj v nejistotě, Boží pomoc v nemoci, Boží dary ve službě druhým a trpělivost v modlitbách.

*Billy Graham Center,
Wheaton, Illinois, USA*

25. března 2020
Jan Asszonyi, kazatel